

Розділ 1. Призначення Гімназії та засоби його реалізації

Чернівецька гімназія № 15 Чернівецької міської ради, знаходиться у міській комунальній власності, є юридичною особою, має печатку, штамп, ідентифікаційний номер. Засновником навчального закладу є Чернівецька міська рада.

Навчальний заклад у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України "Про освіту", "Про повну загальну середню освіту", «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» (№7235 від 28.04.2022 р.), «Про забезпечення функціонування української мови як державної», Концепцією Нової української гімназії, розпорядженнями Кабінету Міністрів України № 988-р від 14.12.2016 р. «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська гімназія» на період до 2029 року», № 903-р від 13.12.2017 р. «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська гімназія», постановою Кабінету Міністрів України від 28 липня 2023 року №782 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні», іншими законодавчими актами України, постановами Верховної Ради України, актами Президента України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, Кабінету Міністрів України, наказами Міністерством освіти і науки України, інших центральних органів виконавчої влади, рішеннями місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, іншими нормативно-правовими актами, Статутом гімназії.

Головною метою навчального закладу є організація освітнього процесу для здобувачів освіти, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності.

Головними завданнями навчального закладу є:

- забезпечення реалізації права громадян на повну загальну середню освіту;
- виховання громадянина України;
- виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй;
- формування і розвиток соціально зрілої, творчої особистості з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної самосвідомості, особистості, підготовленої до професійного самовизначення;
- виховання в учнів поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина;
- розвиток особистості учня, його здібностей і обдарувань, наукового світогляду;
- реалізація права учнів на вільне формування політичних і світоглядних переконань;
- виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів;
- генерація нових знань та розвиток відчуття соціальної справедливості;
- створення умов для оволодіння системою наукових знань про природу, людину і суспільство.

Саме виховання компетентної, відповідальної за своє життя людини і є головним завданням гімназії.

Навчальний заклад несе відповідальність перед особою, суспільством і державою за:

- безпечні умови освітньої діяльності;
- дотримання державних стандартів освіти;

- дотримання договірних зобов'язань з іншими суб'єктами освітньої, виробничої, наукової діяльності;

- дотримання фінансової дисципліни.

У відповідності до чинного законодавства заклад здійснює освітній процес відповідно до рівнів загальноосвітніх програм двох ступенів освіти:

I ступінь - початкова загальна освіта;

II ступінь – базова загальна середня освіта;

Основними засобами досягнення мети, виконання завдань та реалізації призначення гімназії є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм, а також:

- введення в навчальний план предметів і курсів, що сприяють загальнокультурному розвитку особистості та готують людину до економічного життя та формують гуманістичний світогляд («Етика», «Фінансова грамотність»);

- надання учням можливості спробувати себе в різних видах діяльності (інтелектуальної – участь у всіх предметних та міжпредметних конкурсах різних рівнів, художньо –естетичної – участь у вокальних гуртках);

Освітні програми, реалізовані в школі, спрямовані на:

- формування в учнів сучасної наукової картини світу;
- виховання працьовитості, любові до природи;
- розвиток в учнів національної самосвідомості;
- формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалення та перетворення суспільства;

- інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
- рішення задач формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;

- виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей населення регіону, України та інших народів в умовах багатонаціональної держави;

- формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення.

У навчальному закладі створені та функціонують предметні методичні об'єднання, творчі групи, психологічна та соціальна служба.

Наша гімназія - гімназія рівних можливостей для всіх; гімназія в якій навчаються поряд обдаровані діти в тій чи іншій галузі та «звичайні»; гімназія, яка намагається дати можливості для розвитку кожній дитині та розвинути її так, щоб вона була успішною в житті; гімназія компетентнісного розвитку і самовдосконалення з ідеалом вільної, талановитої особистості. Тобто, щоб дитина, навчаючись в школі, змогла набути всі життєві компетенції в тому обсязі, в якому вони їй потрібні для її успішного становлення. Сучасний підхід до стратегії розвитку освіти наголошує, що якість освіти є найефективнішим засобом для задоволення освітніх потреб суспільства, сім'ї, дитини. Якість оцінюється моральними та ринковими категоріями, це не тільки якість кінцевих результатів, але й всіх процесів, які впливають на кінцевий результат. Тому управління школою зосереджене на управлінні якістю освіти. А це означає співвіднесення результатів роботи гімназії з метою, яку колектив гімназії поставив перед собою.

Гімназія працює на засадах “педагогіки партнерства”. Основні принципи цього підходу:

- доброзичливість і позитивне ставлення;
- повага до особистості;
- довіра у відносинах;
- діалог – взаємодія – взаємоповага;
- розподілене лідерство (проактивність, право вибору та відповідальність за нього);
- принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей).

Гімназія допомагатиме батькам здобувати спеціальні знання про стадії розвитку дитини, ефективні способи виховання в дитині сильних сторін характеру і чеснот залежно від її індивідуальних особливостей.

Розділ 2. Опис "моделі" випускника

Модель випускника закладу – це необхідна основа для сміливих і успішних кроків у своє майбутнє. Всі інші здобутки у сфері компетентності може принести людині лише наполеглива цілеспрямована праця, бажання вчитися і ділитися досвідом з іншими.

Випускник має міцні знання і вміло користується ними. Знання та вміння отримані учнем тісно взаємопов'язані з його ціннісними орієнтирами.

Набуті життєві компетентності випускник вміло використовує для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці. Він вміє критично мислити, логічно обґрунтовувати позицію, виявляти ініціативу, творити, вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення.

Наш випускник – це передусім людина творча, з великим потенціалом саморозвитку та самореалізації, широким спектром особистості:

- випускник гімназії добре поінформована особистість;
- прагне до самоосвіти та вдосконалення;
- готовий брати активну участь у суспільно-культурному житті громади, держави ;
- є свідомим громадянином, готовим відповідати за свої вчинки;
- свідомо ставиться до свого здоров'я та довкілля;
- мислить креативно, використовуючи увесь свій творчий потенціал.

Випускник базової основної гімназії володіє певними якостями і вміннями на рівні вимог державних освітніх стандартів успішно засвоює загальноосвітні програми з усіх предметів шкільного навчального плану; має систему розумових навичок (порівняння, узагальнення, аналіз, синтез, класифікацію, визначення головного); володіє основами комп'ютерної грамотності; знає свої громадянські права і вміє їх реалізувати; оцінює свою

діяльність з погляду моральності та етичних цінностей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; веде здоровий спосіб життя; готовий до форм і методів навчання, використовуваних у старших класах.

Випускник початкових класів має знання, уміння та навички, передбачені стандартом початкової освіти. Він упевнений у собі, старанний, працелюбний, самостійний, дисциплінований, вмотивований на досягнення успіху, вміє слухати і чути, критично мислити і має почуття самоконтролю, навички навчальної діяльності, культуру поведінки і мови, основи особистої гігієни і здорового способу життя.

Наш випускник - свідомий громадянин і патріот своєї країни, готовий до сміливих і успішних кроків у майбутнє.

Розділ 3

Цілі та задачі освітнього процесу гімназії

Цілі та задачі освітнього процесу на кожному рівні реалізації освітніх програм обумовлені "моделлю" випускника, призначенням і місцем гімназії в освітньому просторі міста, мікрорайону.

Перед школою поставлені такі цілі освітнього процесу:

1. Забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, базової, повної загальної середньої освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;

2. Гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;

3. Створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;

4. Формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;

5. Забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів;

6. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників шляхом своєчасного та якісного проходження курсів перепідготовки;

7. Проходження атестації та сертифікації педагогами;

8. Цілеспрямоване вдосконалення навчально-матеріальної бази гімназії.

Розділ 4

Навчальний план та його обґрунтування

Програма початкової освіти окреслює підходи до організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Початкова освіта здобувається з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»).

Програма визначає загальний обсяг навчального навантаження на тиждень, забезпечує взаємозв'язки окремих предметів, курсів за вибором, їх інтеграцію та логічну послідовність вивчення, які будуть подані в рамках навчальних планів:

- для 1-2-х класів у відповідності до Державного стандарту початкової освіти (постанова КМУ від 21.02.2018 № 87) та Типової освітньої програми для 1- 2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Савченко О.Я. та затвердженою наказом МОН України від 08.10.2019 № 1272, та

- для 3-4-х класів у відповідності до Державного стандарту початкової освіти (постанова КМУ від 21.02.2018 № 87) відповідно до Типової освітньої програми для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Шияна Р. Б., та затвердженою наказом МОН України від 08.10.2019 № 1273.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- мовно-літературна - включає українську мову та літературу, іноземну мову (англійська);

- математична - спрямована на формування математичної та інших ключових компетентностей;

- природнича - має на меті формування компетентностей в галузі природничих наук, основи наукового світогляду, становлення відповідальної природоохоронної поведінки у навколишньому світі;

- технологічна - формування компетентностей в галузі техніки і технологій, здатності до зміни навколишнього світу засобами сучасних технологій;
- інформативна - формування інформаційно-комунікаційної компетентності, здатності до розв'язання проблем з використанням цифрових пристроїв для розвитку, самовираження, здобуття навичок безпечної діяльності в інформаційному суспільстві;
- соціальна і здоров'язбережувальна - формування соціальної компетентності, активної громадянської позиції, підприємливості, розвиток самостійності, застосування моделі здорової та безпечної поведінки, збереження власного здоров'я та здоров'я інших;
- громадянська та історична - формування громадянської та інших компетентностей, готовності до змін шляхом осмислення зв'язків між минулим і сучасним життям, активної громадянської позиції, набуття досвіду життя в соціумі з урахуванням демократичних принципів;
- мистецька - формування цінностей у процесі пізнання мистецтва та художньо-творчого самовираження, поваги до національної та світової мистецької спадщини;
- фізкультурна - формування мотивації до занять фізичною культурою і спортом для забезпечення гармонійного фізичного розвитку, вдосконалення життєво необхідних рухових умінь та навичок.

Мовно-літературна освітня галузь реалізується через предмети: українська мова, українська література, іноземна мова(англійська). Математична освітня галузь через предмет – математика. Природнича, громадянська, історична та мистецька реалізується через інтегрований предмет – «Я досліджую світ»

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мова і література
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика

- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Повноцінність початкової освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з відповідних бюджетів.

Освітня галузь "Мови і літератури" з урахуванням вікових особливостей учнів у навчальних планах реалізується через окремі предмети "Українська мова (мова і читання)", "Іноземна мова".

Освітні галузі "Математика", "Природознавство" реалізуються через однойменні окремі предмети, відповідно, - "Математика", "Природознавство".

Освітня галузь "Суспільствознавство" реалізується предметом "Я у світі".

Освітня галузь "Здоров'я і фізична культура" реалізується окремими предметами "Основи здоров'я" та "Фізична культура".

Освітня галузь "Технології" реалізується через окремі предмети "Трудове навчання" та "Інформатика".

Освітня галузь "Мистецтво" реалізується окремими предметами "Образотворче мистецтво" і "Музичне мистецтво"

Варіативна складова використана на підсилення викладання української мови – по 1 год. в 1-х та 2-му класах; на підсилення математики – по 1 год. в 3-му та 4-х класах.

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів враховані санітарно-гігієнічні норми та нормативна тривалість уроків у 1-х класах – 35 хвилин. Години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації освітніх програм використовуються внутрішньопредметні і міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Навчальні досягнення учнів 1-4 -х класів підлягають вербальному, формувальному оцінюванню.

У програмах визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу.

Програми побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентризму і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємопов'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зміст програм має потенціал для формування у учнів таких **ключових компетентностей**:

- 1) вільне володіння державною мовою;
- 2) здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами;
- 3) математична компетентність;
- 4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- 5) інноваційність;
- 6) екологічна компетентність;
- 7) інформаційно-комунікаційна компетентність;
- 8) навчання впродовж життя;
- 9) громадянські та соціальні компетентності;
- 10) культурна компетентність;

11) підприємливість та фінансова грамотність.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі **вміння**: читання з розумінням, вміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Відповідно до мети та цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Такі ключові компетентності, як вміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й вміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організовує у межах уроку або в позаурочний час.

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 2-4-х класів закладів загальної середньої освіти складає 2695 годин/навчальний рік: для 2-х класів –

875 годин/навчальний рік, для 3-х класів – 910 годин/навчальний рік, для 4-х класів – 910 годин/навчальний рік.

**Навчальний план 1 – их класів
Чернівецької гімназії № 15
на 2023/2024 н. р.**

*Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти,
розроблена під керівництвом О. Я. Савченко*

Навчальні предмети	1-А клас	1-Б клас
Інваріантний складник		
Мовно-літературна	7+1	7+1
Іншомовна (Англійська)	2	2
Математична	4	4
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	3	3
Технологічна	1	1
Мистецька	2	2
Фізкультурна*	3	3
Усього	19 +3+1	19+3+1
Варіативний складник		
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1
Загальнорічна кількість навчальних годин	20+3	20+3
Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження учня	20	20
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	23	23

**Навчальний план 2 – их класів
Чернівецької гімназії № 15
на 2023/2024 н. р.**

*Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти,
розроблена під керівництвом О. Я. Савченко*

Назва освітньої галузі	2 -А	2-Б
Інваріантний складник		
Мовно-літературна	7+1	7+1
Іншомовна (Англійська)	3	3
Математична	4	4
Я досліджую світ (<i>природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі</i>)	3	3
Технологічна (Дизайн і технології)	1	1
Інформатична	1	1
Мистецька	2	2
Фізкультурна*	3	3
Усього	21 +3+1	21 +3+1
Варіативний складник		
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1
Загальнорічна кількість навчальних годин	22+3	22+3
Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження учня	22	22
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	25	25

**Навчальний план 3-іх класів
Чернівецької гімназії № 15
на 2023/2024 н. р.**

*Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти,
розроблена під керівництвом Р. Б. Шияна*

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	3	
Інваріантний складник		
Українська мова	5	
Іноземна мова (Англійська)	3	
Математика	4+1	
Я досліджую світ*	7	
Інформатика	1	
Мистецтво**	2	
Фізична культура ***	3	
Усього	22+3	
Варіативний складник		
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1
<i>Індивідуальні та групові заняття</i>	1	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	23	23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	26	26

* Орієнтовний розподіл годин між освітніми галузями в рамках цього інтегрованого предмета: мовно-літературна – 2; математична – 1; природнича, технологічна, інформатична, соціальна і здоров'язбережна громадянська та історична – разом 4 для 1 класу, 5 – для 2-4 класів

**Інтегрований предмет або окремі предмети «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво»

***Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.

**Навчальний план 4 класу
Чернівецької гімназії № 15
на 2023/2024 н. р.**

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах
	4
Інваріантний складник	
Українська мова	5
Іноземна мова (Англійська)	3
Математика	4 +1
Я досліджую світ*	7
Інформатика	1
Мистецтво**	2
Фізична культура ***	3
Усього	22+3
Варіативний складник	
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1
Індивідуальні та групові заняття	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	26

Освітня програма базової середньої освіти окреслює організацію закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти і складена відповідно до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235 Додаток 1) для 5-6-х класів в поточному навчальному році та Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 таблиця 1) для 7-9 класів.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план основної гімназії передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Він охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти складає 5845 годин/навчальний рік: для 5-х класів – 1050 годин/навчальний рік, для 6-х класів – 1155 годин/навчальний рік, для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік, для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік, для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік.

З метою збільшення годин на вивчення окремих предметів інваріантної складової виділено:

- у 5-6-х класах на вивчення англійської мови по 0,5 годин;
- у 7-х класах на вивчення української мови по 0,5 годин;
- у 8- 9-х класах на вивчення української мови по 1 годині;
- у 8-9-х класах на вивчення англійської мови по 1 годині;

Варіативна складова навчального плану сформована з урахуванням освітніх потреб учнів, кадрового забезпечення гімназії, наявного навчально-методичного забезпечення.

Особлива увага приділяється вивченню української мови як державної, предметів природничо – математичного циклу, а також поглибленню знань з медіаграмотності, українознавства, курсів за вибором, факультативів виховного спрямування.

Додаткові години на предмети варіативної складової розподілено таким чином:

- у 5-9-х класах виділено по 1 год. на вивчення курсу «Українознавство».

З метою всебічного розвитку учнів, задоволення їх інтересів та потреб з варіативної складової навчальних планів виділено години на викладання курсів:

- у 5-х класах на вивчення курсу за вибором «Родинні фінанси»

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором;

роботу в проектах;

позакласну навчальну роботу

Наскріз на лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія засвоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний відігравати важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>

<p>Здоров'я і безпека</p>	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
<p>Підприємливість фінансова грамотність</p>	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти. Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобували початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей.

Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Форми організації освітнього процесу.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроків:

урок формування компетентностей;

урок розвитку компетентностей;

урок перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;

урок корекції основних компетентностей;

комбінований урок.

Крім того, формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, інсценізації, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

Формами організації освітнього процесу є навчально-практичні заняття, які поєднують виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, практичні заняття та учнівські конференції, які є найбільш ефективними під час проведення позакласних та позаурочних заходів, предметних тижнів, навчальної практики тощо.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

**Навчальний план 5-х класів
Чернівецької гімназії № 15
на 2023/2024 н. р.**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		5-А	5-Б
Мовно- літературна	Українська мова	4	4
	Українська література	2	2
	Іноземна мова	3,5+0,5	3,5+0,5
	Зарубіжна література	1,5	1,5
Громадянська та історична	Вступ до історія України та громадянської освіти	1	1
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Математична	Математика	5	5
Соціальна і здоров'язберезувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1
		-	-
	Етика	0,5	0,5
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2
Технологічна	Технології	2	2
Інформатична	Інформатика	1 (1,5-0,5)	1,5 (1,5-0,5)
	Фізична культура**	3	3
Разом (без фізичної культури+ фізична культура)		26+3	26+3
Додаткові години для вивчення навчальних предметів, інтегрованих курсів і курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		2	2
Українознавство		1	1
Курс за вибором «Родинні фінанси»		0,5	0,5
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження		28	28
Всього (без фізичної культури+ фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		26+3	26+3

**Навчальний план 6-х класів
Чернівецької гімназії № 15
на 2023/2024 н. р.**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		6-А	6-Б
Мовно- літературна	Українська мова	4	4
	Українська література	2	2
	Іноземна мова	3,5+0,5	3,5+0,5
	Зарубіжна література	1,5	1,5
Громадянська та історична	Історія України.	2	2
	Всесвітня історія		
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Математична	Математика	5	5
Соціальна здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1
	Етика	0,5	0,5
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2
	Географія	2	2
Технологічна	Технології	2	2
Інформатична	Інформатика	1	1
		(1,5-0,5)	(1,5-0,5)
	Фізична культура**	3	3
Разом (без фізичної культури+ фізична культура)		29+3+0,5	29+3+0,5
Додаткові години для вивчення навчальних предметів, інтегрованих курсів і курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		2	2
Українознавство		1	1
		0,5	0,5
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження		28	28
Всього (без фізичної культури+ фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		26+3	26+3

**Навчальний план 7-х класів
Чернівецької гімназії № 15
на 2023/2024 н. р.**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		7-А	7-Б
Мови і літератури	Українська мова	2,5+0,5	2,5+0,5
	Українська література	2	2
	Іноземна мова	3	3
	Зарубіжна література	2	2
Суспільство-знавство	Історія України	1	1
	Всесвітня історія	1	1
	Основи правознавства	-	-
Мистецтво*	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
	Мистецтво	-	-
Математика	Математика	-	-
	Алгебра	2	2
	Геометрія	2	2
Природознавство	Природознавство	-	-
	Біологія	2	2
	Географія	2	2
	Фізика	2	2
	Хімія	1,5	1,5
Технології	Трудове навчання	1	1
	Інформатика	1	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1
	Фізична культура**	3	3
Разом		28+3+1	28+3+1
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		2,5	2,5
Факультативи:		2	2
Українознавство		1	1
		1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження		32	32
Всього (без урахування поділу класів на групи)		30,5+3	30,5+3

**Навчальний план 8-х класів
Чернівецької гімназії № 15
на 2023/2024 н. р**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		8-А	8-Б
Мови і літератури	Українська мова	2+1	2+1
	Українська література	2	2
	Іноземна мова	3+1	3+1
	Зарубіжна література	2	2
Суспільство-знавство	Історія України	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1
	Основи правознавства	-	-
Мистецтво*	Музичне мистецтво	-	-
	Образотворче мистецтво	-	-
	Мистецтво	1	1
Математика	Математика	-	-
	Алгебра	2	2
	Геометрія	2	2
Природознавство	Природознавство	-	-
	Біологія	2	2
	Географія	2	2
	Фізика	2	2
	Хімія	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1
	Інформатика	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1
	Фізична культура**	3	3
Разом		28,5+3+2	28,5+3+2
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3	3
Факультативи:		1,5	1,5
Українознавство		1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження		33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		31,5+3	31,5+3

**Навчальний план 9 класів
Чернівецької гімназії № 15
на 2023/2024 н. р.**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		9-А	9-Б
Мови і літератури	Українська мова	2+1	2+1
	Українська література	2	2
	Іноземна мова	3+1	3+1
	Зарубіжна література	2	2
Суспільство-знавство	Історія України	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1
	Основи правознавства	1	1
Мистецтво*	Музичне мистецтво	-	-
	Образотворче мистецтво	-	-
	Мистецтво	1	1
Математика	Математика	-	-
	Алгебра	2	2
	Геометрія	2	2
Природо-знавство	Природознавство	-	-
	Біологія	2	2
	Географія	1,5	1,5
	Фізика	3	3
	Хімія	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1
	Інформатика	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1
	Фізична культура**	3	3
Разом		30+3+2	30+3+2
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3	3
Факультативи:		1,5	1,5
Українознавство		1	1
		1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження		33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		33+3	33+3

Розділ 5

Організація освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами

На виконання Закону України «Про освіту», для планування та здійснення освітнього процесу з дітьми, які мають особливі освітні потреби навчальний заклад користується наказами МОН України від 12.06.2018 року № 627 (зі змінами внесеними наказом МОН України від 12.06.2019 року № 808) «Про затвердження типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами», від 21.06.2018 року № 668 «Про затвердження типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти III ступеня для дітей з особливими освітніми потребами», від 25.06.2018 року № 693 (зі змінами внесеними наказом МОН України від 04.09.2018 року № 968) «Про затвердження типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти I ступеня для дітей з особливими освітніми потребами», від 26.07.2018 року № 814 (зі змінами внесеними наказом МОН України від 16.08.2018 року № 917) «Про затвердження типової освітньої програми початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами», від 26.07.2018 року № 816 «Про затвердження типової освітньої програми початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для учнів 1 класів з інтелектуальними порушеннями»; від 02.07.2019 року № 917 «Про затвердження типової освітньої програми початкової освіти для учнів 2 класів з порушеннями інтелектуального розвитку», від 21.07.2017 року № 1081 «Про затвердження Типового навчального плану для дітей з інтелектуальними порушеннями помірною та тяжкою ступеня (початкова гімназія)», а також на підставі заяв батьків та з метою реалізації права дітей з особливими освітніми потребами на освіту за місцем проживання їх соціалізацію та інтеграцію в суспільстві в закладі створені 8 класів з інклюзивним навчанням де навчаються 10 учнів з особливими освітніми потребами.

Для організації інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами у закладі створюються умови для:

- забезпечення безперешкодного доступу до будівель та приміщень закладу дітей з ООП;
- забезпечення необхідними навчально-методичними і науково-дидактичними посібниками та індивідуальними технічними засобами навчання;
- облаштування кабінету для психологічного розвантаження та для проведення корекційно-розвиткових занять;
- забезпечення відповідними педагогічними кадрами.

Інклюзивне навчання – це комплексний процес забезпечення рівного доступу до якісної освіти дітям з особливими освітніми потребами шляхом організації їх навчання у загальноосвітньому навчальному закладі на основі застосування особистісно орієнтованих методів навчання, з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності таких дітей.

Освітній процес у класах з інклюзивним навчанням здійснюється відповідно до типових навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів, з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності дітей з особливими освітніми потребами.

Для учня 1 –А класу (з інклюзивним навчанням) Надурака Тимофія Романовича навчальний план складено у відповідності до Державного стандарту початкової освіти (постанова КМУ від 21.02.2018 № 87) та Типової освітньої програми для 1- 2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Савченко О.Я. та затвердженою наказом МОН України від 08.10.2019 № 1272. (Додаток 1)

Для учня 1 –А класу (з інклюзивним навчанням) Гонтарюка Серафима Миколайович навчальний план складено у відповідності до Державного стандарту початкової освіти (постанова КМУ від 21.02.2018 № 87) та Типової освітньої програми для 1- 2 класів закладів загальної середньої освіти,

розробленої під керівництвом Савченко О.Я. та затвердженою наказом МОН України від 08.10.2019 № 1272.(Додаток 2

Для учня 1 –Б класу (з інклюзивним навчанням) Дороша Тараса Павловича навчальний план складено у відповідності до Державного стандарту початкової освіти (постанова КМУ від 21.02.2018 № 87) та Типової освітньої програми для 1- 2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Савченко О.Я. та затвердженою наказом МОН України від 08.10.2019 № 1272.(Додаток 3)

Для учениці 1 –Б класу (з інклюзивним навчанням) Павлюк Марії Андріївни навчальний план складено у відповідності до Державного стандарту початкової освіти (постанова КМУ від 21.02.2018 № 87) та Типової освітньої програми для 1- 2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Савченко О.Я. та затвердженою наказом МОН України від 08.10.2019 № 1272. (Додаток 4)

Для учня 3 –А класу (з інклюзивним навчанням) Меренюка Макара Андрійовича навчальний план складено у відповідності до Державного стандарту початкової освіти (постанова КМУ від 21.02.2018 № 87) та Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти (3-4 класи), розробленої під керівництвом Шияна Р.Б. та затвердженою наказом МОН України від 08.10.2019 № 1273.(Додаток 5).

Для учня 3 –Б класу (з інклюзивним навчанням) Лесника Кирила Сергійовича навчальний план складено у відповідності до Державного стандарту початкової освіти (постанова КМУ від 21.02.2018 № 87) та Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти (3-4 класи), розробленої під керівництвом Шияна Р.Б. та затвердженою наказом МОН України від 08.10.2019 № 1273.(Додаток 6).

Для учня 5 –Б класу (з інклюзивним навчанням) Ситаря Деоніса Вікторовича навчальний план складено у відповідності до Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти та Типової освітньої

програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 таблиця 1) (Додаток 7)

Для учня 6 –А класу (з інклюзивним навчанням) Халілова Олександра Олександровича навчальний план складено у відповідності до Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти та Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 таблиця 1) (Додаток 8)

Для учня 6 –Б класу (з інклюзивним навчанням) Поліщука Олександра Олександровича навчальний план складено у відповідності до Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти та Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 таблиця 1) (Додаток 9)

Для учня 7 –А класу (з інклюзивним навчанням) Гашмея Артемія Руслановича навчальний план складено у відповідності до Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти та Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 таблиця 1) (Додаток 10)

Команда психолого-педагогічного супроводу розробляє комплексну програму розвитку для кожної дитини з особливими освітніми потребами, що допомагає педагогічному колективу пристосувати середовище до потреб дитини.

Індивідуальна програма розвитку розробляється командою супроводу (заступник директора з навчально-виховної роботи, вчителі, асистент вчителя, психолог, та інші) із обов'язковим залученням батьків, з метою визначення конкретних навчальних стратегій і підходів до навчання дитини з особливими освітніми потребами. Вона містить загальну інформацію про учня, систему додаткових послуг, види необхідної адаптації та модифікації навчальних матеріалів, індивідуальну навчальну програму та за потреби індивідуальний навчальний план.

Оформлення та ведення відповідної документації покладається на асистента вчителя.

Індивідуальна програма розвитку містить такі розділи:

1. Загальна інформація про дитину: ім'я та прізвище, вік, телефони батьків, адреса, проблема розвитку (інформація про особливі освітні потреби), дата зарахування дитини до гімназії та строк, на який складається програма.
2. Наявний рівень знань і вмінь. Фахівці вивчають можливості та потреби дитини, фіксують результати вивчення:
 - її вміння, сильні якості та труднощі, стиль навчання (візуальний, кінестетичний, багатосенсорний та інші, особливо якщо один зі стилів домінує), у чому їй потрібна допомога;
 - інформацію щодо впливу порушень розвитку дитини на її здатність до навчання.

Вся інформація повинна бути максимально точною, оскільки вона є підґрунтям для подальшого розроблення завдань.

Частиною ІПР є індивідуальний навчальний план який затверджується керівником навчального закладу та переглядається двічі на рік з метою коригування.

Протягом всього навчального року здійснюється психолого-педагогічний, методичний супровід дітей з особливими освітніми потребами психологом, соціальним педагогом закладу та педагогічними працівниками.

Практичний психолог гімназії надає систематичну консультативну допомогу педагогічним працівникам, які викладають в інклюзивних класах, у створенні сприятливих умов адаптації, психологічно комфортного перебування в учнівських колективах учнів з особливими освітніми потребами, вивчає стан адаптації.

Розклад уроків для дітей з особливими освітніми потребами складається з урахуванням індивідуальних особливостей їх навчально-пізнавальної діяльності, динаміки розумової працездатності протягом дня і тижня та з дотриманням санітарно-гігієнічних вимог.

Особливістю навчально-виховного процесу дітей з особливими освітніми потребами є його корекційна спрямованість. В індивідуальному навчальному плані передбачаються години для проведення корекційно-розвиткових занять з урахуванням висновку ІРЦ та типових навчальних планів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей, які потребують корекції фізичного та/або розумового розвитку, а саме:

- корекція розвитку;
- розвиток мовлення;
- лікувальна фізкультура (ритміка) ;
- соціально-побутове орієнтування;
- розвиток слухового сприйняття та формування вимови та інші.

Такі години не враховуються під час визначення гранично допустимого тижневого навчального навантаження дітей з особливими освітніми потребами.

Корекційно-розвиткові заняття в закладі проводяться практичним психологом. Години виділені на проведення корекційно-розвиткових занять у зв'язку з відсутністю інших спеціалістів здійснюються у вигляді консультацій з відповідними педагогами на базі інклюзивного центру міста.

Особистісно орієнтоване спрямування навчально-виховного процесу забезпечує асистент вчителя, який бере участь у розробленні та виконанні індивідуальних навчальних планів та програм, адаптує навчальні матеріали з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності дітей з особливими освітніми потребами.

Оцінювання навчальних досягнень дітей з особливими освітніми потребами здійснюється згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів та обсягом матеріалу, визначеним індивідуальною навчальною програмою.

Учні з ООП залучаються до позакласних і позашкільних заходів з урахуванням її інтересів, побажань, індивідуальних особливостей та стану їх здоров'я.

Розділ 6

Особливості організації освітнього процесу та застосування в ньому педагогічних технологій

Соціальні перетворення в українському суспільстві докорінно змінили пріоритети в галузі освіти. гімназія потребує нових нетрадиційних ідей, теорій, що відповідали б оптимальному розвитку дитини, сучасним потребам людства.

Створення ситуації успіху, сприятливих умов для повноцінної діяльності кожної дитини – основна мета, що покладена в основу технологій навчання. Незважаючи на розмаїття нововведень, основною формою організації навчальної діяльності залишається урок.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок.

Також передбачені екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, лекції конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, забезпечуючи досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах з предмету. Перевірка та оцінювання досягнення компетентностей здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття. Для підготовки до заліків та іспитів проводяться оглядові консультації, які допомагають учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

У закладі широко впроваджуються інформаційно-комунікативні технологій. Застосування ІКТ в освітньому процесі базується на загальному розумінні зміни ролі інформації та принципах інформаційної взаємодії в різних напрямках освітньої діяльності Це дозволяє формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності, критичне і логічне мислення, вміння приймати

рішення, співпрацювати в команді, бути конкурентоздатними та впевненими особистостями.

Вчителями закладу створена модель уроків на основі синтезу оригінальних прийомів, елементів інноваційних педагогічних методик і інформаційно-комунікативних технологій та традиційних форм організації освітнього процесу. Розширено предметне навчальне середовище, створені умови для оптимального розвитку навичок роботи з інформацією, формування вмінь і навичок дослідницької і пошукової роботи.

Серед використовуваних засобів: мультимедійні презентації, мультимедійні карти, проекти, онлайн-тести, програмовані засоби навчання та інше.

Вчителі не тільки самі активно використовують інтернет-ресурси, сучасні інформаційні технології, але й забезпечують їх активне використання учнями.

Розділ 7

Показники (вимірники) реалізації освітньої програми

На рівні гімназії розроблена система показників (внутрішній моніторинг), що дозволяє судити про те, наскільки ефективно реалізується освітня програма, тобто наскільки реальний "продукт" діяльності гімназії відповідає ідеальній "моделі" випускника. При цьому об'єктами, механізмами та термінами контролю є :

- кадрове забезпечення освітньої діяльності (підвищення кваліфікації педагогічних працівників, атестація – 1 раз на 5 років, добровільна сертифікація – 1 раз на 3 роки, участь у різних методичних заходах, конференціях, вебінарах, семінарах, конкурсах, тренінгах, онлайн-курсах, дистанційне навчання – протягом року);

- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності (наявність документів, визначених нормативно- правовими актами з питань освіти, необхідної кількості підручників та навчально-методичної літератури з усіх навчальних дисциплін для самостійної роботи та дистанційного навчання– 2 рази на рік);

- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності (відповідність ліцензійним та акредитаційним вимогам: шкільні кабінети, класні кімнати, спортзал, бібліотека, сучасна їдальня, буфет, наявність інтернету – 1 раз на рік);

- якість проведення навчальних занять (вивчення системи роботи педагогічних працівників – 1 раз на 5 років, тематичний контроль знань, класно-узагальнюючий контроль – за потребою);

- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) (вивчення рівня навчальних досягнень з предмета – 1 раз на 5 років, циклу предметів – за потребою, освітньої галузі – 1 раз на 5 років, різні види оцінювання, що відповідають «Загальним критеріям оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти», які є обов'язковою складовою навчальної програми з предмета - на кожному уроці), тематичне – в кінці кожної теми, семестрове – в кінці кожного семестру, річне – в кінці року, державна підсумкова атестація – в кінці навчального року, зовнішнє незалежне оцінювання – в кінці навчального року, результати участі у предметних та творчих конкурсах різного рівня – протягом навчального року, участь у спортивних змаганнях – протягом навчального року, інтелектуальних випробуваннях – протягом навчального року);

- продовження навчання (аналіз вступу у ВНЗ) - 1 раз на рік).

Завданнями внутрішньої системи забезпечення якості освіти гімназії є:

- оновлення нормативно-методичної бази забезпечення якості освіти та освітньої діяльності в школі;

- постійний моніторинг змісту освіти;

- спостереження за реалізацією освітнього процесу;

- моніторинг технологій навчання;

- моніторинг ресурсного потенціалу гімназії;

- моніторинг управління ресурсами та процесами;

- спостереження за станом соціально-психологічного середовища гімназії;

- контроль стану прозорості освітньої діяльності та оприлюднення інформації щодо її результатів;
- розроблення рекомендацій щодо покращення якості освітньої діяльності та якості освіти, участь у стратегічному плануванні.

Розділ 8

Програмно-методичне забезпечення освітньої програми

Для виконання освітньої програми гімназії на 2023/2024 навчальний рік передбачено використання, затверджених Міністерством освіти і науки України навчальних програм з усіх предметів інваріативної частини; курсів за вибором і факультативів варіативної складової, що забезпечує інтеграцію загальноосвітніх (основних і додаткових) програм, у єдину освітню програму, що дозволяє одержати запланований результат освіти - "модель" випускника.

Розділ 9

Структура навчального року

Відповідно до статті 15 (розділ XII) Закону України «Про освіту» структура навчального року, тривалість навчального тижня, інші форми організації освітнього процесу встановлюються загальноосвітнім навчальним закладом середньої освіти у межах часу передбаченого програмою.

2023/2024 навчальний рік розпочинається 1 вересня 2023 року та закінчується не пізніше 28 червня 2024 року.

Освітній процес гімназії спланований за семестровою системою:

I семестр – з 01.09.2023 р. по 24.12.2023р. (15 тижнів),

II семестр – з 08.01.2023р. по 31.05.2024р. (20 тижнів)

Канікули для учнів буде проведено:

осінні – з 23.10.2023р. по 29.10.2023р.,

зимові – з 25.12.202р. по 07.01.2024р.,

весняні – з 25.03.2024р. по 31.03.2024р.

Орієнтовна дата проведення свята «Останній дзвоник» - 31 травня 2024 року.

Дата вручення документів про освіту буде визначена додатково (в залежності від термінів проведення ДПА) .

Перелік предметів державної підсумкової атестації визначається Міністерством освіти і науки України.

Рішення про доцільність проведення навчальної практики та навчальних екскурсій приймає педагогічна рада гімназії.

Гімназія працює в режимі п'ятиденки з двома вихідними – субота, неділя. Заклад має найпростіше укриття, тому навчання відбувається в очній формі. Корпус початкової школи знаходиться окремо, гімназія на підставі договору з Чернівецьким військово-спортивним ліцеєм, користується укриттям даного закладу, яке знаходиться на відстані до 100 м від приміщення початкової школи.

При складанні робочого навчального плану на 2023/2024 навчальний рік будуть деталізовані окремі розділи освітньої програми.

Навчальний план
Чернівецької гімназії № 15 на 2023/2024 н.р.
(інклюзивне навчання)

для учня 1-А класу Надурака Тимофія Романовича (згідно наказу МОН України від 08.10.2019 року № 1272 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 – х класів закладів загальної середньої освіти» (Типова освітня програма розроблена під керівництвом Савченко О.Я. 1-2 клас)

Навчальні предмети	1-А клас
Інваріантний складник	
Мовно-літературна	7+1
Іншомовна (Англійська)	2
Математична	4
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	3
Технологічна	1
Мистецька	2
Фізкультурна*	3
Усього	19+3+1
Варіативний складник	
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1
Загальнорічна кількість навчальних годин	20+3
Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження учня	20
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	23

**Навчальний план
Чернівецької гімназії № 15 на 2023/2024 н.р.
(інклюзивне навчання)**

для учня 1-А класу Гонтарюка Серафима Миколайовича (згідно наказу МОН України від 08.10.2019 року № 1272 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 – х класів закладів загальної середньої освіти» (Типова освітня програма розроблена під керівництвом Савченко О.Я. 1-2 клас)

Навчальні предмети	1-А клас
Інваріантний складник	
Мовно-літературна	7+1
Іншомовна (Англійська)	2
Математична	4
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язберезувальна галузі)	3
Технологічна	1
Мистецька	2
Фізкультурна*	3
Усього	19+3+1
Варіативний складник	
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1
Загальнорічна кількість навчальних годин	20+3
Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження учня	20
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	23

Навчальний план
Чернівецької гімназії № 15 на 2023/2024 н.р.
(інклюзивне навчання)

для учениці 1-Б класу Павлюк Марії Андріївни (згідно наказу МОН України від 08.10.2019 року № 1272 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 – х класів закладів загальної середньої освіти» (Типова освітня програма розроблена під керівництвом Савченко О.Я. 1-2 клас)

Навчальні предмети	1-Б клас
Інваріантний складник	
Мовно-літературна	7+1
Іншомовна (Англійська)	2
Математична	4
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	3
Технологічна	1
Мистецька	2
Фізкультурна*	3
Усього	19+3+1
Варіативний складник	
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1
Загальнорічна кількість навчальних годин	20+3
Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження учня	20
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	23

Навчальний план
Чернівецької гімназії № 15 на 2023/2024 н.р.
(інклюзивне навчання)

для учня 1-Б класу Дороша Тараса Павловича (згідно наказу МОН України від 08.10.2019 року № 1272 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 – х класів закладів загальної середньої освіти» (Типова освітня програма розроблена під керівництвом Савченко О.Я. 1-2 клас)

Навчальні предмети	1-Б клас
Інваріантний складник	
Мовно-літературна	7+1
Іншомовна (Англійська)	2
Математична	4
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	3
Технологічна	1
Мистецька	2
Фізкультурна*	3
Усього	19+3+1
Варіативний складник	
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1
Загальнорічна кількість навчальних годин	20+3
Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження учня	20
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	23

**Навчальний план
Чернівецької гімназії № 15 на 2023/2024 н.р.
(інклюзивне навчання)**

для учня 3-А класу Меренюка Макара Андрійовича (згідно наказу МОН України від 08.10.2019 року № 1273 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти» (Типова освітня програма розроблена під керівництвом Шияна Р.Б.)

Навчальні предмети	Кількість годин
Інваріантний складник	
Мовно-літературна	7+1
Іншомовна (Англійська)	2
Математична	4
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	3
Технологічна	1
Мистецька	2
Фізкультурна*	3
Усього	19 +3+1
Варіативний складник	
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1
Загальнорічна кількість навчальних годин	20+3
Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження учня	20
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	23

**Навчальний план
Чернівецької гімназії № 15 на 2023/2024 н.р.
(інклюзивне навчання)**

для учня 3-Б класу Лесника Кирила Сергійовича (згідно наказу МОН України від 08.10.2019 року № 1273 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 – х класів закладів загальної середньої освіти» (Типова освітня програма розроблена під керівництвом Шияна Р.Б.)

Навчальні предмети	Кількість годин
Інваріантний складник	
Мовно-літературна	7+1
Іншомовна (Англійська)	2
Математична	4
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	3
Технологічна	1
Мистецька	2
Фізкультурна*	3
Усього	19 +3+1
Варіативний складник	
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1
Загальнорічна кількість навчальних годин	20+3
Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження учня	20
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	23

**Навчальний план
Чернівецької гімназії № 15 на 2023/2024 н.р.
(інклюзивне навчання)**

для учня 5-Б класу Ситаря Деоніса Вікторовича (згідно наказу МОН №235 від 19.02.2021. Додаток 1)

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах
		5-А
Мовно- літературна	Українська мова	4
	Українська література	2
	Іноземна мова	3,5+0,5
	Зарубіжна література	1,5
Громадянська та історична	Вступ до історія України та громадянської освіти	1
Мистецька	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
Математична	Математика	5
Соціальна і здоров'язберезувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1
		-
	Етика	0,5
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2
Технологічна	Технології	2
Інформатична	Інформатика	1 (1,5-0,5)
	Фізична культура**	3
Разом (без фізичної культури+ фізична культура)		26+3
Додаткові години для вивчення навчальних предметів, інтегрованих курсів і курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		2
Українознавство		1
Курс за вибором «Родинні фінанси»		0,5
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження		28
Всього (без фізичної культури+ фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		26+3

**Навчальний план
Чернівецької гімназії № 15 на 2023/2024 н.р.
(інклюзивне навчання)**

для учня 6-А Халілова Олександра Євгеновича (згідно наказу МОН №235 від 19.02.2021. Додаток 1)

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах
		6-А
Мовно- літературна	Українська мова	4
	Українська література	2
	Іноземна мова	3,5+0,5
	Зарубіжна література	1,5
Громадянська історична	Історія України. Всесвітня історія	2
Мистецька	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
Математична	Математика	5
Соціальна здоров'язберезувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1
	Етика	0,5
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2
	Географія	2
Технологічна	Технології	2
Інформатична	Інформатика	1 (1,5-0,5)
	Фізична культура**	3
Разом (без фізичної культури+ фізична культура)		29+3+0,5
Додаткові години для вивчення навчальних предметів, інтегрованих курсів і курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		2
Українознавство		1
		0,5
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження		28
Всього (без фізичної культури+ фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		26+3

**Навчальний план
Чернівецької гімназії №15 на 2023/2024 н.р.
(інклюзивне навчання)**

для учня 6-Б класу Поліщука Олександра Олександровича (згідно наказу МОН №235 від 19.02.2021. Додаток 1)

Навчальні предмети	Кількість годин
Українська мова	5
Іноземна мова (Англійська)	3
Математика	4+1
Я досліджую світ*	7
Інформатика	1
Мистецтво**	2
Фізична культура ***	3
Усього	22+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	26

**Навчальний план
Чернівецької гімназії № 15 на 2023/2042 н.р.
(інклюзивна форма навчання)**

для учня 7-А класу Гашмея Артема Руслановича (згідно наказу МОН України від 20.04.2018 року № 405 «Про затвердження Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня») (Таблиця 1)

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах
		7-А
Мови і літератури	Українська мова	2,5+0,5
	Українська література	2
	Іноземна мова	3
	Зарубіжна література	2
Суспільство-знавство	Історія України	1
	Всесвітня історія	1
	Основи правознавства	-
Мистецтво*	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
	Мистецтво	-
Математика	Математика	-
	Алгебра	2
	Геометрія	2
Природознавство	Природознавство	-
	Біологія	2
	Географія	2
	Фізика	2
	Хімія	1,5
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура**	3
Разом		28+3+1
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		2,5
Факультативи:		2
Українознавство		1
		1
Гранично допустиме навчальне навантаження		32
Всього (без урахування поділу класів на групи)		30,5+3

Перелік навчальних програм за якими здійснюється вивчення предметів інваріантної складової навчального плану початкової гімназії

№ з/п	Клас	Назва навчальної програми	Наказ, яким затверджено № від	Рівень вивчення (для III ступеня)
1	1-А 1-Б 2-А 2-Б	Типова освітня програма розроблена під керівництвом Савченко О.Я.	Наказ № 1272 від 08.10.2019 року	
2	3-А 3-Б 4	Типова освітня програма розроблена під керівництвом Шияна Р.Б.	Наказ № 1273 від 08.10.2019 року	

Перелік навчальних програм за якими здійснюється вивчення предметів інваріантної складової навчального плану базової гімназії

№ з/п	Клас	Назва навчальної програми	Наказ, яким затверджено № від	Рівень вивчення (для III ступеня)
1	5-9	Українська мова. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. 5-9 класи. Г. Шелехова, М.Пентиліук.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804	
2	5-9	Українська література. 5-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Мовчан Р.В., Таранік-Ткачук К.В., Молочко С.Р.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804	
3	5-9	Зарубіжна література. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи. Ніколенко О.М., Таранік-Ткачук К.В., Юлдашева Л.П.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804	
4	5-9	Іноземна мова. Англійська мова. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи. Карпюк О.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804	
5	5-6	Математика. Модельна навчальна програма «Математика. 5-6класи» для	Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795	

		закладів загальної середньої освіти (Істер О.С.)	
6	7-9	Математика. Алгебра. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи. Бурда М. І., Мальований Ю.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
7	7-9	Математика. Геометрія. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи. Бурда М. І., Мальований Ю.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
8	5-6	Інформатика. Модельна навчальна програма «Інформатика 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (Ривкінд Й.Я.)	Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 №795
9.	7-9	Інформатика. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів" «Інформатика. 5-9 класи» (для учнів, які вивчали інформатику в 2-4 класах) (Ривкінд Й.Я.)	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
10.	5	Історія України (Вступ до історії). Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5 клас. Пометун О.І., Атамась О.В., Власов В.С.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
11.	6	Всесвітня історія. Історія України. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 6 клас. Пометун О.І., Атамась О.В., Власов В.С.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
12.	7-9	Історія України. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 7-9 клас. Пометун О.І., Атамась О.В., Власов В.С.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
13.	7-9	Всесвітня історія. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 7-9 клас. Пометун О.І., Атамась О.В., Власов В.С.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
14.	9	Основи правознавства. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 9 клас. Т.О.Ремех, Р. Євтушенко, В. Сутковий	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804

15.	5-7	Мистецтво. Музичне мистецтво. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-7 класи. Масол Л., Коваленко О., Гайдамака О.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804	
16.	5-7	Мистецтво. Образотворче мистецтво. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-7 класи. Масол Л., Коваленко О., Гайдамака О.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804	
17	8-9	Інтегрований курс «Мистецтво» Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 8-9 класи. Масол Л., Коваленко О., Гайдамака О.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804	
18	5	Природознавство. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5 клас. Гільберг Т.Г., Крячко І.П., Дементієвська Н.П.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804	
19	6-9	Географія. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 6-9 класи. Олійник Я.Б., Гладковський Р.В., Вітенко І.М.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804	
20	7-9	Фізика. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 7 – 9 класи. Ляшенко О.І., Бар'яхтар В.Г., Гудзь В.В.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804	
21	7-9	Хімія. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів: Хімія. 7-9 класи. Величко Л.П., Дубовик О.А.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804	
22	7-9	Біологія. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 6-9 класи. (Колектив авторів).	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804	
23	5-9	Навчальна програма з трудового навчання для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи. Сидоренко В.К., Боринець Н.І., Терещук А.І.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804	
24	5-9	Фізична культура. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407	

		закладів. 5-9 класи. Тимчик М.В., Алексейчук Є.Ю., Дерев'яно В.В.	
25	7-9	Основи здоров'я. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи. Бойченко Т.Є., Воронцова Т.В., Шиян О.І.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
26	5-6	Здоров'я, безпека і добробут. Моделна навчальна програма «Здоров'я, безпека і добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Даврентьева І.В., Хомич О.Л.)	Наказ МОН від 12.07.2021 №795